

พรรษาที่ ๒๙ - ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๒๗)

พรรษาที่ ๔๕ - ๔๖ (พ.ศ. ๒๕๒๙ - ๒๕๓๐)

พรรษาที่ ๕๐ (พ.ศ. ๒๕๓๔)

จำพรรษาที่

วัดป่าศาลวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติการสร้างวัดป่าศาลวัน

- คำริของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ (อ้วน ตีลโส) •

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๔ ข้าพเจ้า (หลวงชาญนิคม “ทอง จันทรวงศ์”) พร้อมด้วยบุตรภรรยา ได้สร้างวัดให้เป็นสำนักสงฆ์วัดหนึ่ง เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ (อ้วน ตีลโส) เมื่อครั้งเป็นพระพรหมมุนี เจ้าคณะมณฑลนครราชสีมา ให้นำนามว่า “วัดป่าศาลวัน” เพราะบริเวณสร้างวัดนี้โดยมากเป็นป่าเต็งรัง และที่อันนี้เป็นที่ดินสวนของข้าพเจ้า พื้นดินเป็นทราย ภูมิฐานสูงกลาง ทิศเหนือติดทางเกวียน ทิศใต้จรดหนองรี ทิศตะวันออกจรดหนองแก้งข้าง ทิศตะวันตกจรดทางหลวง ด้านกว้าง ๗ เส้น ๑๐ วา ด้านยาว ๑๐ เส้น รวมเนื้อที่ ๗๕ ไร่ (ปัจจุบันมีเนื้อที่ ๔๓ ไร่ ๑ งาน ๖๘ ตารางวา มีกุฏิ ๘๔ หลัง) ราคา ๘๐๐ บาท ทุ่งหมู่บ้านประมาณ ๓๐ - ๔๐ เส้น ทุ่งสถานีรถไฟโคราช ๓๐ เส้น

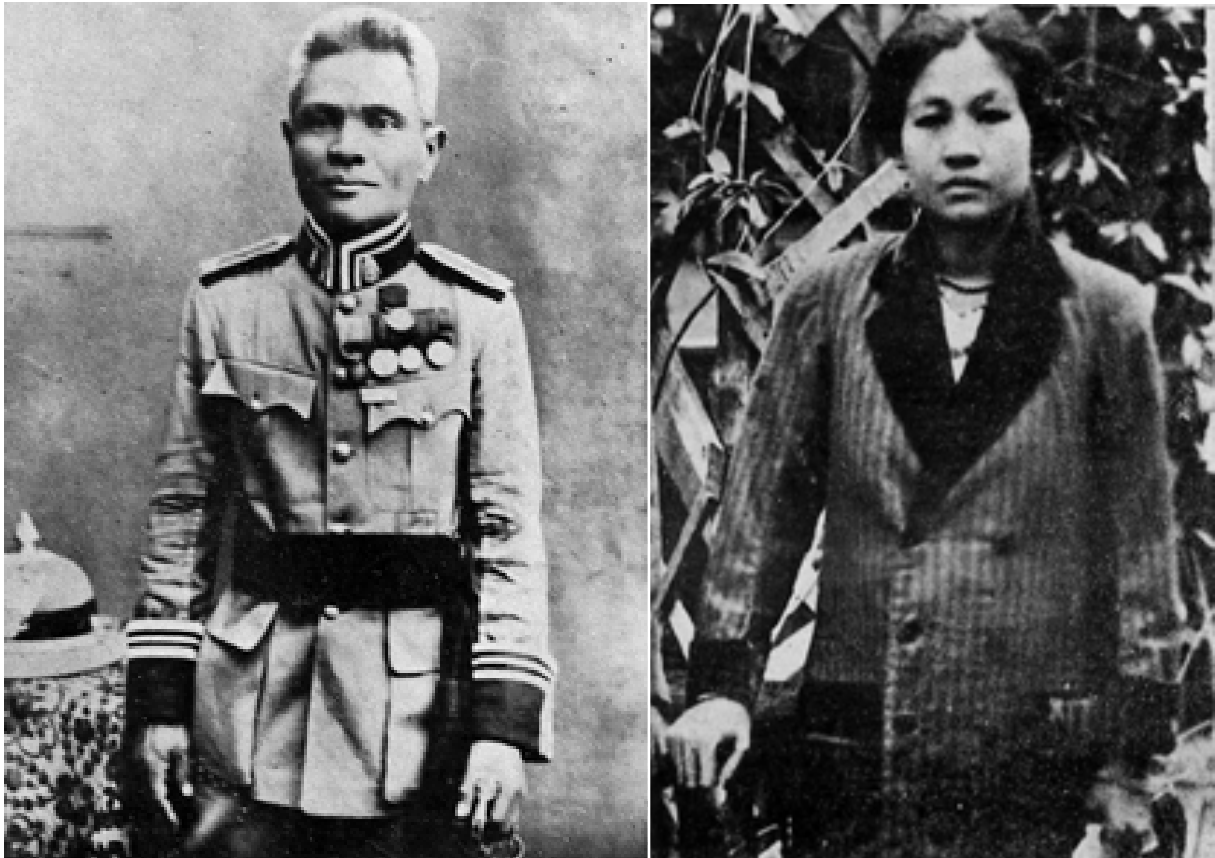
มูลเหตุที่สร้างวัดนี้เป็นความคำริของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ ในครั้งเป็นพระพรหมมุนี (ตีลสเถระ) แสวงหาที่ดินที่จะสร้างเป็นวัดอรัญญวาสี สำหรับพระฝ่ายวิปัสสนาธุระอยู่อาศัยเพื่อบำเพ็ญวิปัสสนาธุระมิให้เสื่อม ท่านพยายามหาที่มาหลายปีแล้วไม่มีที่ใดเหมาะ ครั้นมาพ.ศ.นี้ ท่านได้ไปอาราธนาท่านพระอาจารย์สิงห์ และพระมหาปิ่น และพระอื่น ๆ อีก รวม ๖ - ๗ รูป ล้วนเป็นพระวิปัสสนาทั้งสิ้นมาจากขอนแก่น

ท่านพระอาจารย์สิงห์มาถึงโคราชแล้ว เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ (อ้วน ตีลโส) เมื่อครั้งเป็นพระพรหมมุนี ได้นำไปปักกวดโปรดสัตว์ที่ป่าช้าที่ ๓ ซึ่งอยู่ทิศตะวันตกที่ดินของข้าพเจ้า คนละฟากทางหลวง ท่านเจ้าคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ไปร่วมอยู่ในป่าช้านั้นด้วย มีคนเลื่อมใสศรัทธาไปทำบุญกันมาก ข้าพเจ้าและบุตรภรรยา ได้ช่วยปิดกวาดสถานที่สำหรับพระอยู่อาศัยด้วยและหมั่นไปเสมอแทบทุกวัน ข้าพเจ้าได้ทราบความประสงค์ของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ ที่จะหาที่สร้างวัด ก็บังเกิดความศรัทธาเลื่อมใสขึ้นในขณะนั้น และข้าพเจ้าก็มีอุปนิสัยชอบไปในทางวิปัสสนาธุระอยู่ด้วย จึงปรึกษาบุตรและภรรยา ต่างก็มีความร่วมใจกันในวันอันที่จะถวายที่ดินสร้างวัด จึงนำความกราบเรียนท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ว่า ข้าพเจ้าพร้อมด้วยบุตรภรรยามีใจเลื่อมใสศรัทธาที่จะถวายที่ดินของข้าพเจ้า แล้วจะก่อสร้างให้เป็นสำนักสงฆ์ตามความประสงค์ของท่าน

ครั้นแล้วข้าพเจ้าก็นำท่านและพระอาจารย์สิงห์พร้อมด้วยสงฆ์ตรวจดูที่ดินของข้าพเจ้า เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ และสงฆ์ตรวจดูแล้วว่าที่อันนี้ถูกต้องเหมาะแก่การสร้างวัดอรัญญวาสี เพราะไม่ไกลไม่ใกล้หมู่บ้านถูกต้องตามพระธรรมวินัยก็เป็นอันตกลง

พ.ศ. ๒๔๗๕ เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ (อ้วน ตีลโส) ขณะดำรงสมณศักดิ์เป็นพระธรรมปาโมกข์ ได้เห็นเจ้าพระคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจันโท) ป่วยหนัก บังเกิดมีความสลัดสังเวชใจ เห็นภัย ในวิภูฏสงสารใคร่แสวงหาที่พึ่ง จึงได้อนุมัติให้ตั้งสำนักสงฆ์วัดป่าศาลวันขึ้น หลวงชาญนิคม กับพวกจึงรับบัญชา เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ สร้างวัดป่าศาลวันขึ้นเป็นวัดแรก พอให้เป็นตัวอย่าง เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงค์ก็ได้ออกมาบำเพ็ญภาวนาเป็นครั้งคราวในเวลาว่างจากการคณะสงฆ์

Handwritten signature or mark.

นายพันตำรวจตรี หลวงชาญนิคม (ทอง จันทรศร) และนางเกสร จันทรศร ผู้ถวายที่ดินและสร้างวัดป่าสาละวัน

ท่านเจ้าคุณพระญาณวิศิษฐ์ ได้อยู่จำพรรษาในวัดแห่งนี้ในระยะแรกตั้งแต่นั้นปี พ.ศ. ๒๔๗๕ - ๒๔๗๙ รวมเวลา ๕ ปี

ส่วนการสร้างโบสถ์น้ำ (ลิมน้ำ) พลตรีหลวงโถมจตุรงค์ ปลัดสุขาฯ มีศรัทธาร่วมด้วยนายเกลี้ยง สมุห์บัญชี และนายมณี รับทำ ใช้รากคอนกรีต ต่อเสาไม้เต็งรัง พื้นฝา เครื่องบนใช้ไม้จริง หลังคามุงสังกะสี กว้าง ๘ คอก ยาว ๑๖ คอก ราคา ๖๐๐ บาท

วัดป่าสาละวันในสมัยปัจจุบัน

จากสภาพเดิมของวัดป่าสาละวันที่เป็นป่าไม้เต็งรัง ห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๓๐-๔๐ เส้น เวลาผ่านไป ๖๘ ปี สภาพป่ารอบ ๆ บริเวณวัดได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นบ้านเรือน ถนนหนทาง ครอบคลุมเต็มไปโดยรอบด้าน วัดจึงกลายเป็นป่าช้าที่รกร้างเป็นวัดตั้งอยู่ใจกลางเมือง เพราะความเจริญของบ้านเมืองและประชากรต้องการที่อยู่มากขึ้น

หลวงพ่อ

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ดิสุสมหาเถร) วัดบรมนิวาส
เมื่อครั้งยังเป็นพระพรหมมุนี เจ้าคณะมณฑลนครราชสีมา

หลวงพ่อรับเป็นเจ้าอาวาสตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๓ มีศิษยานุศิษย์ผู้มีจิตศรัทธาร่วมกันถวายการสร้างสังฆาวาสและสาธารณูปการต่าง ๆ ขึ้นใหม่ในวัดเป็นจำนวนมาก เช่น สร้างพระปรางค์ในวัด สร้างกำแพงล้อมรอบวัด สร้างศาลาโรงครัว ๒ ชั้น สร้างห้องสุขา ตัดถนนติดต่อกันภายในวัดเทคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างหอระฆังใหม่ สร้างกุฏิสงฆ์และกุฏิแม่ชี สร้างกุฏิเจ้าอาวาส สำนักงาน กุฏิรับรอง ปรับปรุงศาลาบูรพาจารย์ชั้นล่างให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ตั้งศูนย์สมาธิภาวนา และสร้างวิหารหลังใหญ่ขึ้น

วิหารหลังใหม่นี้มีลักษณะเป็นอาคารเทคอนกรีตเสริมเหล็ก ๒ ชั้น ขนาดกว้าง ๑๖ วา ยาว ๔๐ วา วางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เวลา ๑๐.๑๙ น. และได้สร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ซึ่งเป็นวันเกิดของหลวงพ่อ

เพราะฉะนั้นคณะศิษยานุศิษย์ได้ทำพิธีฉลองวิหารใหม่และฉลองสมณศักดิ์ (พระราชสังวรญาณ) พร้อมทั้งวันเกิดในวันเดียวกันคือวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

หลวงพ่อจันทน์

ลำดับเจ้าอาวาสวัดป่าศาลวัน

๑. พระญาณวิศิษฐ์สมิทธิวีราจารย์ (สิงห์ ขนดยาคโม)
๒. พระอาจารย์อ่อน ญาณสิริ
๓. พระสุธรรมคณาจารย์ (แดง ธมฺมรุกขิโต)
๔. พระราชสังวรญาณ (พุธ ฐานิโย)

จากศรีสะเกษสู่นครราชสีมา

หลวงพ่อลาออกจากเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษมาเป็นเจ้าอาวาสวัดป่าศาลวัน เพื่อนฝูงมันต่ำตามหลังสมน้ำหน้ามัน เขาไล่มันออกจากเจ้าคณะจังหวัด

ภายหลังต่อมา มาเห็นผลงานที่วัดป่าศาลวัน “ใครอย่าไปเอาตัวอย่างเจ้าคุณชินฯ เด้อ”

“เจ้าคุณชินฯ ไม่ดียังไงถึงไม่ให้เอาตัวอย่าง”

“ก็มันดีเกินใครเอาตัวอย่างมัน เดียวมันล้มทับสันตาย ดูชีวิตมันอยู่ ๒-๓ วัน อะไร ๆ ก็สร้างขึ้นยังกับดอกเห็ด”

นี่แหละโบราณท่านว่า...

“ไม้ล้มจะข้ามได้ดังหมา คนล้มจะข้ามปลายท่อนได้”

สมเด็จพระมหาวิรรวงศ์(พิมพ์)

ตามกลับวัดป่าศาลวัน

ปลายปี ๒๕๑๒ ย่างเข้าปี พ.ศ. ๒๕๑๓ หลวงพ่อกำลังอยู่วัดป่าศาลวันเป็นปีแรก ตอนนั้นโรงเรียนพระสังฆาธิการยังอยู่ บังเอิญโรคกระเพาะลำไส้มันก็กลับมากำเริบอีก ก็เลยกลับไปรักษาตัวที่อุบลฯ ไปรักษาตัวอยู่ได้ประมาณ ๔ เดือน พระที่พาไปด้วยคือพระ...กับพระ... พอไปถึงพระ ๒ องค์นี้ก็ถามว่า “หลวงพ่อกำลังอยู่คนเดียวได้ไหม ถ้าอยู่ได้พวกกระผมจะไปเที่ยว” เสร็จแล้วเราก็บอกว่า “ได้” ทั้ง ๆ ที่ใจมันไม่อยากจะให้เขาจากไป

พอหลังจากนั้นมา ...เพื่อนสภธรรมมิกเรานี้เพิ่งเป็นเพิ่งตายไม่ได้ ทีแรกตั้งใจไว้ว่าจะไม่กลับมาโคราชอีก พอดีทางโคราชเขาโทรเลขไปตาม ลงชื่อ สมเด็จพระมหาวิรรวงศ์ (พิมพ์ ธมฺมธโร) ไอ้เราก็เลยมาคิดว่า ผู้หลักผู้ใหญ่ท่านอุทิศสำหรับโทรเลขมาตาม เราจะไปฝ่าฝืนก็ไม่ได้ ไม่เหมาะ ก็เลยกลับมาอยู่ที่โคราชต่อ

พอกลับมาแล้วหลังจากนั้นจิตมันก็คิดว่า คนเรานี้ คนยากคนจน คนมั่งคนมีเป็นเศษธุลี มหาเศษธุลี เวลาจะตายมันหามกันเข้าโรงพยาบาลกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นเราจะลองสร้างความดีกับ

ศาสตราจารย์ ดร. วิจัย วัฒนานนท์

โรงพยาบาลเอาไว้เป็นที่พึ่ง หลังจากนั้นมาก็ชวนขายเก็บหอมรอมริบ พอจะซื้ออะไรให้เขาได้ก็ซื้อ จนกระทั่งสามารถหาเงินเป็นล้านซื้อเครื่องมือให้เขา แล้วที่นี้ผลสนองตอบมันก็คุ้มค่า จนกระทั่งเวลาเจ็บป่วย มีคนเขาถามว่า ไปหาหมอแล้วหรือยัง ไม่ได้ไปหา มีแต่หมอมาทา เช่นอย่างรถไปเกิดอุบัติเหตุ ปากแตกมานี้ ทั้ง ๆ ไม่ได้ซื้อได้เชิฐ เขาก็มารุมกัน ช่วยกันพยาบาลดูแลรักษา ฝ้าเข้าฝ้าเย็น

การให้ความช่วยเหลือโรงพยาบาลมี ๒ ลักษณะ คือ จัดซื้อเครื่องมือแพทย์ให้กับตั้งมูลนิธิให้ โรงพยาบาล โรงพยาบาลที่เคยให้ความช่วยเหลือ เช่น โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โรงพยาบาล ศรีนครินทร์ขอนแก่น อนามัยวะภูแก้ว อนามัยโนนไทย โรงพยาบาลลำปลายมาศ โรงพยาบาลกระสัง โรงพยาบาลน้ำหนาว โรงพยาบาลสูงเนิน ฯลฯ

วิถีจิตของหลวงปู่สิงห์ ขนดยาคโม

- โอ๊ย..หลวงปู่บอกว่าเอาไปมากมันบาป มันบาปจริง ๆ •

ถ้าไม่มีงานฉลองอะไรท่านก็ไม่จัดงานเลย ความมหัสศจรรย์ของหลวงปู่สิงห์ เช่นงานฉลองโบสถ์ ตอนที่ท่านหล่อพระพุทธรูป ๒ องค์ ชาวบ้านเขาเอาสตางค์แดงมา ท่านทำหีบไม้ โตขนาดนี้ เดี่ยวนี้ยังมี เหลืออยู่ เอาสตางค์แดงใส่เต็ม เอาเทินกันไว้

ที่นี้พวกผู้ร้ายมันก็มา มากี่มาบอกว่า หลวงปู่ขอเงินไปใช้หน่อย ท่านก็บอกว่า “เงินไม่มี มีแต่สตางค์แดง” สตางค์แดงตอนนั้นมันใช้ได้ “สตางค์แดงก็เอา” ท่านก็บอกว่า “อยู่นั้น อยากรู้ได้ก็เอาไป แต่ว่าเอามากไม่ได้นะ เอามากบาป” เมื่อก่อนประตูวัดมันอยู่ทางนี้ มันก็แบกออกไป พอดีทวารอากาศมาเจอเข้า เอ้า! พวกนี้สงสัยมันจะไปขู่เอาเงินหลวงปู่มาล่ะวะ ที่นี้พอเขาสังเกตเห็นมันหลบ ๆ ซ่อน ๆ เขาก็ร้อง ทวารอากาศก็มาหลายคน พอเสร็จแล้วเขาก็รุมข้อมเอา แล้วบังคับให้มันแบกหีบเงินคืนไป พอไปวางลงมันบอกว่า “โอ๊ย! หลวงปู่บอกว่าเอาไปมากมันบาป มันบาปจริง ๆ”

ชาวโคราชถามปัญหาหลวงปู่มั่น (๒๔๘๓)

- อาตมาไม่หิว อาตมาไม่หลง จึงไม่หาอะไรให้ยุ่งไป •

ชาวโคราช : เท่าที่ท่านอาจารย์มาโคราชคราวนี้ เป็นการมาเพื่ออนุเคราะห์ประชาชนตามคำนิมนต์ เพียงอย่างเดียว หรือยังมีหวังเพื่อมรรคผลนิพพานอยู่ด้วยในการมารับนิมนต์คราวนี้

หลวงปู่มั่น : อาตมาไม่หิว อาตมาไม่หลง จึงไม่หาอะไรให้ยุ่งไป อันเป็นการก่อทุกข์ใส่ตัว คนหิวอยู่ เป็นปกติสุขไม่ได้จึงวิงวาทโนนทานี้ เจออะไรก็คว้าติดมือมาโดยไม่คำนึงว่าผิดหรือถูก ครั้นแล้วสิ่งที่คว้ามาก็มาเผาตัวเองให้ร้อนยิ่งกว่าไฟ อาตมาไม่หลงจึงไม่แสวงหาอะไร คนที่หลงจึงต้องแสวงหา ถ้าไม่หลงก็ไม่ต้องหา จะหาไปให้ลำบากทำไม อะไร ๆ ก็มีอยู่กับ ตัวเองอย่างสมบูรณ์อยู่แล้ว จะตื่นเงาและตะครุบเงาไปทำไม เพราะรู้แล้วว่าเงาไม่ใช่ตัวจริง

ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร วัฒนกุล

ตัวจริงคือลัจจะทั้ง ๔ ก็มีอยู่ในกายในใจอย่างสมบูรณ์แล้ว และรู้จนหมดสิ้นแล้ว จะหาอะไรกันอีกถ้าไม่หลง ชีวิตลมหายใจยังมีและผู้มุ่งประโยชน์กับเรายังมี ก็สงเคราะห์กันไปอย่างนั่นเอง

คนหากคนดีมีศีลธรรมในใจนั้นหายากยิ่งกว่าหาเพชรนิลจินดาเป็นไหน ๆ ได้คนดีเพียงคนเดียวย่อมมีคุณค่ามากกว่าเงินเป็นล้าน ๆ เพราะเงินเป็นล้าน ๆ ไม่สามารถทำความร่มเย็นให้แก่โลกได้อย่างถึงใจ เหมือนได้คนดีมาทำประโยชน์ คนดีแม้เพียงคนเดียวยังสามารถทำความเย็นใจให้แก่โลกได้มากมายและยั่งยืน เช่น พระพุทธเจ้าและพระสาวกทั้งหลายเป็นตัวอย่าง

คนดีแต่ละคนมีคุณค่ามากกว่าเงินเป็นก่ายกอง และเห็นคุณค่าแห่งความดีของตนที่จะทำต่อไปมากกว่าเงิน แม้จะจนก็ยอมจน ขอแต่ให้ตัวดีและโลกมีความสุข

แต่คนโง่ชอบเงินมากกว่าคนดีและความดี ขอแต่ได้เงินแม้ตัวจะเป็นอย่างไรไม่สนใจคิดถึงจะชั่วช้าลามกหรือแสนโสम्मเพียงไรก็ตาม ขนาดนายยมบาลเกลียดกลัวไม่ยกยอเข้าบัญชีผู้ต้องหา กลัวจะไปทำลายสัตว์นรกด้วยกันให้เดือดร้อนฉิบหายก็ไม่ว่า ขอแต่ได้เงินก็เป็นทีพอใจ ส่วนจะผิดถูกประการใด ถ้าบาปมีค่อยคิดบัญชีกันเองโดยเขาไม่ยุ่งเกี่ยว คนดีกับคนชั่วและสมบัติเงินทองกับธรรม คือคุณงามความดีผิดกันอย่างนี้แล ใครมีหุมีตาก็รีบคิดเสียแต่บัดนี้อย่าทำให้สายเกินไป จะหมดหนทางเลือกเฟ้น การให้ผลก็ต่างกัน สุดแต่กรรมของตนจะอำนวย จะทักท้วงหรือคัดค้านไม่ได้ กรรมอำนวยให้อย่างใดต้องยอมรับเอาอย่างนั้น

ฉะนั้นสัตว์โลกจึงต่างกัน ทั้งภพกำเนิด รูปร่าง ลักษณะ จริต นิสัย สุข ทุกข์ อันเป็นสมบัติประจำตัวของแต่ละราย แบ่งหนักแบ่งเบากันไม่ได้ ใครมีอย่างไรก็ชอบหัวไปเอง ดีชั่ว สุขทุกข์ก็ยอมรับ ไม่มีอำนาจปฏิเสธได้ เพราะไม่ใช่แกงกฎหมาย แต่เป็นกฎของกรรมหรือกฎของตัวเองที่สร้างขึ้น มิใช่กฎของใครไปทำให้ ตัวทำเอาเอง ถ้ามอาตมาเพื่ออะไรอย่างนั้น

ชาวโคราช : ขอประทานโทษ พวกกระผมเคยได้ยืมกิตติศัพท์กิตติคุณท่านอาจารย์โด่งดังมานานแล้ว ไม่ว่าจะครูอาจารย์หรือพระเถรองค์ใดตลอดมรราวาส ใครพูดถึงอาจารย์ล้วนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า อาจารย์มิใช่พระธรรมดาตั้งนี้ จึงกระหายอยากฟังเมตตาธรรมท่าน แล้วได้เรียนถามไปตามความอยากความทิว แต่ไม่มีความฉลาดรอบคอบในการถามซึ่งอาจจะทำความกระเทือนแก่ท่านอยู่บ้าง กระผมก็สนใจปฏิบัติมานานพอสมควร จิตใจนับว่าได้รับความร่มเย็นประจักษ์เรื่อยมา ไม่เสียชาติที่เกิดมาพบพระศาสนาและยังได้กราบไหว้ครูอาจารย์ผู้ศักดิ์สิทธิ์วิเศษด้วยการปฏิบัติและคุณธรรม แม้ปัญหาธรรมที่เรียนถามวันนี้ก็ได้รับความแจ้งชัดเกินคาดหมาย วันนี้เป็นหายสงสัยเด็ดขาดตามภูมิของคนมีกิเลส ที่ยังอยู่ที่ตัวเองเท่านั้นจะสามารถปฏิบัติให้ได้ถึงมากน้อยเพียงใด

หลวงปู่มั่น : โยมถามมาอย่างนั้นอาตมาก็ต้องตอบไปอย่างนั้น เพราะอาตมาไม่หิวไม่หลงจะให้อาตมาไปหาอะไรอีก อาตมาเคยหิวเคยหลงมาพอแล้ว ครั้งปฏิบัติที่ยังไม่รู้เรื่องราวอะไรโน้น อาตมาแทบตายอยู่ในป่าในเขาคนเดียวไม่มีใครไปเห็นจนพอลืมหิวลืมตาได้บ้าง จึงมีคนนั้นไปหาคนนี้ไปหา แล้วรำลือกันว่าวิเศษอย่างนั้นอย่างนี้ ขณะอาตมาสลบสามหนรอดตาย ครั้งนั้น ไม่เห็นใครทราบและรำลือบ้าง จนเลยชั้นสลบและชั้นตายมาแล้ว จึงมาเล่าลือกันหาประโยชน์อะไร อยากได้ของดีที่มีอยู่กับตัวเราทุกคนก็พากันปฏิบัติเอาทำเอา เมื่อเวลาตายแล้วจึงพากันรื้อวาย หานิมนต์พระมาให้บุญ กุศลมาติดกา นั้นไม่ใช่เกาถูกที่คั่นนะ จะว่าไม่บอก ต้องรีบเกาให้ถูกที่คั่นเสียบัดนี้ ไรค์คั่นจะได้หาย คือเร่งทำความดีเสียแต่บัดนี้ จะได้หายห่วงหายหวงกับอะไร ๆ ที่เป็นสมบัติของโลก มิใช่สมบัติอันแท้จริงของเรา แต่พากันจับจองเอาแต่ชื่อของมันเปล่า ๆ ตัวจริงไม่มีใครเหลียวแล

สมบัติในโลกเราแสวงหามาเป็นความสุขแก่ตัวก็พอหาได้ จะแสวงหามาเป็นไฟเผาตัวก็ทำให้ฉิบหายได้จริง ๆ ข้อนี้ขึ้นอยู่กับความฉลาดและความโง่เขลาของผู้แสวงหาแต่ละราย ท่านผู้พันทุกข์ไปด้วยความอุตสาหะสร้างสติใส่ตน จนกลายเป็นสรณะของพวกเรา จะเข้าใจว่าท่านไม่เคยมีสมบัติเงินทองเครื่องหวงแหนอย่างนั้นหรือ เข้าใจว่าเป็นคนร่ำรวยสวยงามเฉพาะสมัยพวกเราเท่านั้นหรือ จึงพากันรักพากันหวงพากันหวงจนไม่รู้จักเป็นรู้จักตาย บ้านเมืองเราสมัยนี้ไม่มีป่าช้าสำหรับฝังหรือเผาคนตายอย่างนั้นหรือ จึงสำคัญว่าตนจะไม่ตาย และพากันประมาทจนลืมเนื้อลืมตัว กลัวแต่จะไม่ได้กินได้นอน กลัวแต่จะไม่ได้เพ็ดได้เพลิน ประหนึ่งโลกจะดับสูญจากไปในเดี๋ยวนี้ จึงพากันรีบตักดวงเอาแต่ความไม่เป็นท่าใส่ตนแทบหาบไม่ไหว อันสิ่งเหล่านี้แม้แต่สัตว์เขาก็มิได้เหมือนมนุษย์เรา อย่าสำคัญตนว่าเก่งกาจสามารถฉลาดรู้ยิ่งกว่าเขาเลย ถึงกับสร้างความมิดมิดปิดตาทับถมตัวเองจนไม่มีวันสร้างชา เมื่อถึงเวลาจนตรอกอาจจนยิ่งกว่าสัตว์ ใครจะไปทราบได้ ถ้าไม่เตรียมทราบไว้เสียแต่บัดนี้ซึ่งอยู่ในฐานะที่ควร

อาตมาต้องขอภัยด้วยถ้าพูดหยาบคายไป แต่**คำพูดที่สั่งสอนให้คนละชั่วทำดียังจัดเป็นคำหยาบคายอยู่แล้ว** โลกเราก็จะถึงคราวหมดสิ้นศาสนา เพราะไม่มีผู้ยอมรับ**ความจริง** การทำบาปหยาบคาย มีมาประจำตนแทบทุกคนทั้งให้ผลเป็นทุกข์ ตนยังไม่อาจรู้ได้และตำหนิมันบ้างพอมิทางคิดแก้ไข แต่กลับตำหนิคำสั่งสอนว่าหยาบคายนับว่าเป็นโลกที่หมดหวัง

(ประวัติพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต โดยพระอาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน)